

Handboek wijzigen omgevingsplan

Gemeente Smallingerland

Versie 2.0 maart 2026

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
1.1. Algemeen.....	4
1.2. Doel.....	5
1.3. Status.....	5
1.4. Leeswijzer.....	6
2. Bruidsschat, gemeentelijke verordeningen, bestemmingsplannen en thema's	7
2.1. Relatie met andere instrumenten	7
2.2. Bruidsschat	7
2.3. Bestemmingsplannen.....	8
2.4. Gemeentelijke verordeningen.....	8
2.5. Thema's.....	8
2.6. Gebieden	9
3. Omgevingswaarden.....	10
4. Regels.....	11
4.1. Kaders.....	11
4.2. Beleid.....	11
4.3. Regels rijk en provincie	12
4.4. Doelen en oogmerken.....	12
4.5. Activiteiten	13
5. Structuur omgevingsplan	15
5.1. Algemeen.....	15
5.2. Gemeente Smallingerland.....	15
5.3. Ordening regels over activiteiten	15
5.4. Opbouw regels over activiteiten	16
5.5. Regeltype.....	18
5.6. Open en gesloten normen	19
5.7. Afwijkingsregels.....	21
5.8. Zorgplicht.....	21
5.9. Maatwerkregels.....	22
5.10. Maatwerkvoorschriften	22
5.11. Begrippen.....	23
5.12. Regelset	23

5.13.	Uniforme schrijfwijze (wetgevingstechniek)	23
5.14.	Toelichting.....	25
6.	Digitale aspecten	26
6.1.	Toepasbare regels.....	26
6.2.	Annoteren.....	26
6.3.	Presenteren (verbeelden)	28
7.	Werkwijzen en processen.....	29
7.1.	Stappenplan wijzigen omgevingsplan	29
7.2.	Delegatie.....	30
7.3.	Participatie en communicatie	30
7.4.	Gemeentelijke adviescommissie.....	31
8.	De winkel open gedurende de transitieperiode.....	32
8.1.	Inleiding.....	32
8.2.	Wijziging omgevingsplan voor initiatieven	32
Bijlage 1.	Structuur regels omgevingsplan Smalingerland	36
Bijlage 2.	Opbouw van de regels	37
Bijlage 3.	Opzet motivering wijzigingsbesluit omgevingsplan.....	39
Bijlage 4.	Werkstappen omgevingsplan	41
Bijlage 5.	Delegatiebesluit	43
Bijlage 6.	Analyse van de regelingen.....	45
Bijlage 7.	Activiteitenlijst.....	46

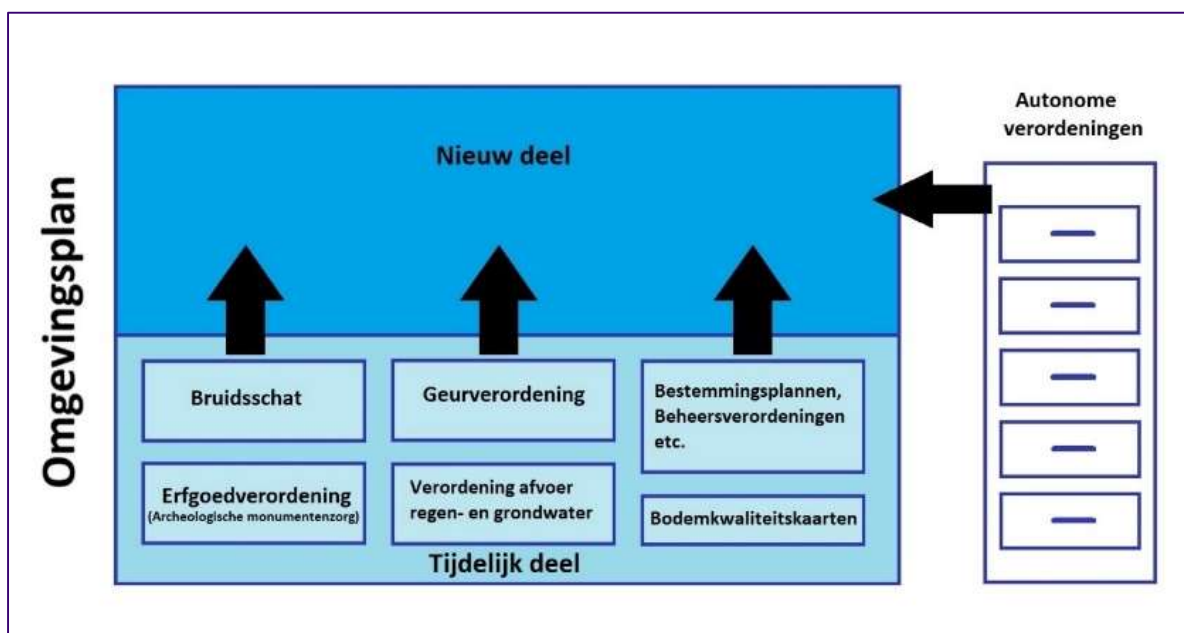
1. Inleiding

1.1. Algemeen

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. De centrale doelstelling van deze wet is om een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit te bereiken en in stand te houden. Eén van de kerninstrumenten van de Omgevingswet is het gemeentelijk omgevingsplan. Het omgevingsplan bevat regels voor activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor deze fysieke leefomgeving. Een omgevingsplan geldt voor het gehele gemeentelijke grondgebied.

Gemeenten hebben tot 2032 de tijd om het omgevingsplan te maken. Een gemeente heeft op basis van het overgangsrecht een tijdelijk omgevingsplan. Dit tijdelijke omgevingsplan bestaat uit de geldende bestemmingsplannen, beheersverordeningen, enkele ruimtelijk relevante verordeningen en de Bruidsschat.

Zie Figuur 1: Overgang vanuit tijdelijk deel omgevingsplan hieronder. Het tijdelijke omgevingsplan is in lichtblauwe kleur weergegeven. De regels van het tijdelijke omgevingsplan blijven gelden totdat deze vervangen worden door regels van het omgevingsplan. Het omgevingsplan bevat ook gemeentelijke verordeningen of delen hiervan die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. Denk hierbij bijvoorbeeld aan regels van de Algemene plaatselijke verordening wat betreft evenementen, in/uitritten, reclameborden en terrassen.

Figuur 1: Overgang vanuit tijdelijk deel omgevingsplan

De gemeente Smallingerland heeft ervoor gekozen om de transitie naar het omgevingsplan stapsgewijs tot stand te brengen. Dit betekent dat het grondgebied van Smallingerland in deelgebieden wordt opgeknipt en dat vervolgens per deelgebied wijzigingen van het tijdelijke omgevingsplan worden doorgevoerd. De wijzigingen voor de deelgebieden kunnen ook thematische onderwerpen als bijvoorbeeld gezondheid, energie, duurzaamheid en klimaatadaptatie bevatten. Daarnaast kunnen onderdelen van gemeentelijke verordeningen of nader aan te wijzen thema's via een thematische wijziging opgenomen in

1.4. Leeswijzer

Dit Handboek is geschreven met het oog op het opstellen van toekomstige wijzigingen van het (tijdelijke) omgevingsplan. In het volgende hoofdstuk staan de bruidsschat, de relevante gemeentelijke verordeningen en gemeentelijke thema's centraal. Aangegeven wordt op welke wijze deze in het omgevingsplan worden verwerkt. Hoofdstuk 3 doet dit voor de bij een omgevingsplan vast te stellen omgevingswaarden. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de structuur en de regels van het omgevingsplan.

Deze structuur is zodanig dat nieuwe regels of activiteiten op een logische wijze kunnen worden toegevoegd. Hoofdstuk 5 informatie over de regelopbouw. Hoofdstuk 6 gaat in op enkele digitale aspecten van een wijziging van het (tijdelijke) omgevingsplan. Dit hoofdstuk bevat de door de gemeente gemaakte keuzes die ook voor komende wijzigingen van het omgevingsplan gelden. In hoofdstuk 7 staan de werkwijzen en processen beschreven voor het wijzigen van het omgevingsplan. In het slothoofdstuk 8 wordt ingegaan op de wijze waarop een wijziging van het (tijdelijke) omgevingsplan tot stand komt en op welke wijze participatie plaatsvindt.

2. Bruidsschat, gemeentelijke verordeningen, bestemmingsplannen en thema's

2.1. Relatie met andere instrumenten

Het omgevingsplan staat niet op zichzelf, maar is één van de zes kerninstrumenten van de Omgevingswet. Denk aan de omgevingsvisie, omgevingsprogramma's, en omgevingsvergunningen. Hierin staat beschreven wat de samenhang en verhoudingen zijn tussen de verschillende instrumenten.

De ontwikkeling van het omgevingsplan vindt plaats terwijl de bestaande regels en processen in gebruik blijven. Er wordt dus verder gebouwd en verfijnd terwijl de winkel openblijft: beleidskeuzes worden stap voor stap vertaald naar juridische regels, vergunningverlening en de manier waarop met initiatiefnemers wordt omgegaan. Deze werkwijze biedt ruimte om voort te bouwen op wat al goed functioneert, ervaringen uit de praktijk direct te benutten en flexibel in te spelen op nieuwe opgaven. Voor Smallingerland betekent dit dat het omgevingsplan organisch kan meegroeien met de behoeften van inwoners, ondernemers en maatschappelijke ontwikkelingen, zonder dat de dagelijkse uitvoering stagneert.

De omgevingsvergunning is er voor verschillende activiteiten. Eén van die activiteiten betreft de buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Dit instrument kan worden ingezet gedurende de verbouwing (het opbouwen van het omgevingsplan). Dit wordt niet verder opgenomen in dit handboek.

2.2. Bruidsschat

Algemeen

De Bruidsschat maakt deel uit van het tijdelijke omgevingsplan. De Bruidsschat bestaat uit regels van het Rijk die na de invoering van de Omgevingswet aan gemeenten zijn overgedragen. De Bruidsschat is een voorbeeld van het decentrale karakter van de Omgevingswet. De regels van de Bruidsschat staan in hoofdstuk 22 van het (tijdelijke) omgevingsplan en hebben met name betrekking op het bouwen, milieubelastende activiteiten en milieunormen. Elke gemeente kan zelf besluiten hoe zij met de Bruidsschat omgaat. Een gemeente kan de regels hiervan laten vervallen of, al dan niet aangepast, opnemen in het omgevingsplan. De regels van de Bruidsschat blijven via het tijdelijke omgevingsplan gelden totdat daarover in het kader van een wijziging van het tijdelijke omgevingsplan door de gemeenteraad een besluit is genomen.

Gemeente Smallingerland

De bruidsschatregels zijn deels verwerkt in de basisregelset. Daarbij maakt de gemeente gebruik van de bevindingen uit een gezamenlijke analyse met enkele andere gemeenten en de FUMO naar dit onderdeel van de bruidsschat, evenals van ervaringen en voorbeelden van elders. Enkele overgebleven milieuregels zijn ondergebracht in *hoofdstuk 22 – Milieu* en hebben met name invloed op het buitengebied. De gemaakte keuzes zijn verwerkt in de basisregelset.

2.3. Bestemmingsplannen

Algemeen

In het omgevingsplan wordt niet meer gewerkt met bestemmingen, maar met regels over activiteiten. Daarmee ontstaat een nieuwe manier van sturen op de toedeling van beschikbare planologische en milieugebruiksruimte. Dat laatste, ‘de goede verdeling van de gebruikruimte’, noemt de wetgever ‘een evenwichtige toedeling van functies aan locaties’.

Smallingerland

Tijdens de transitiefase worden bestaande bestemmingsplannen stapsgewijs gebiedsgericht opgenomen in het omgevingsplan. Bij elke wijzigingsronde worden gebieden of thema’s geselecteerd waarvoor de regels uit het bestemmingsplan worden vertaald naar regels over activiteiten, passend bij de systematiek van het omgevingsplan. Bij het vaststellen van de basisregelset zijn de regels van het bestemmingsplan voor de kern Drachtstercompagnie verwerkt in het omgevingsplan en enkele verordeningen gemeentebreed opgenomen in de basisregelset.

2.4. Gemeentelijke verordeningen

Algemeen

Gemeentelijke verordeningen (of onderdelen daarvan) die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving moeten of kunnen in het omgevingsplan worden opgenomen. Hierbij kan worden gedacht aan de Algemene Plaatselijke Verordening en de Verordening geurhinder en veehouderij. Regels uit verordeningen die de fysieke leefomgeving wijzigen, moeten worden opgenomen in het omgevingsplan. Regels uit verordeningen die invloed hebben op de fysieke leefomgeving kunnen worden opgenomen in het omgevingsplan. De regels van gemeentelijke verordeningen die in het omgevingsplan moeten worden opgenomen vervallen van rechtswege op 1 januari 2032.

Gemeente Smallingerland

Tijdens het opstellen van de basisregeling, is een analyse gedaan van de vastgestelde en beschikbaar gestelde regelingen (peildatum 2024). Een samenvatting van deze analyse is beschikbaar. Hierin is te lezen welke regelingen in het omgevingsplan moeten worden opgenomen, mogen worden opgenomen, respectievelijk juist niet in het omgevingsplan mogen worden opgenomen en waarom. Voor meer informatie over de keuzes die zijn gemaakt, kunt u de bijhorende notitie raadplegen. In de basisregelset al enkele verordeningen opgenomen, zoals delen van de APV, de erfgoedverordening en de begravenisverordening.

2.5. Thema’s

Algemeen

Met de komst van de Omgevingswet worden meerdere onderwerpen uit de fysieke leefomgeving in samenhang benaderd. Thema’s zoals gezondheid, veiligheid, klimaatadaptatie, duurzaamheid, omgevingsveiligheid en energie vormen samen de inhoudelijke basis van het omgevingsplan. Deze thema’s zijn gekoppeld aan wettelijke eisen voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

In dit handboek maken we onderscheid tussen:

- **Het omzetten van bestaande regels**, zoals regels uit de bruidsschat, verordeningen en bestemmingsplannen. Dit vormt de juridische basis die overgaat naar het tijdelijke omgevingsplan;

- **Het opstellen van nieuwe regels**, die thematisch zijn uitgewerkt en gebiedsgericht kunnen verschillen. Daarbij worden de thema's concreet vertaald naar regels, waaronder bijvoorbeeld bouwregels, gebruiksregels en milieuregels.

Deze thematische aanpak helpt om de samenhang tussen verschillende beleidsdoelen te waarborgen én om praktisch werkbare regels te formuleren.

Gemeente Smallingerland

De hierboven genoemde thema's zijn ook opgenomen in de Omgevingsvisie van de gemeente Smallingerland (vastgesteld op 1 maart 2022). (Hierbij dient te worden aangegeven dat ook de omgevingsvisie nog niet volledig aan de geest van de Omgevingswet voldoet). De uitwerking hiervan in programma's en regels voor het omgevingsplan gebeurt stapsgewijs. De komende jaren worden deze verder geconcretiseerd. De resultaten worden verwerkt in de betreffende wijzigingen van het omgevingsplan en in toekomstige versies van dit handboek.

2.6. Gebieden

Algemeen

Een activiteit wordt gebiedsgericht gereguleerd als er sprake is van een 'activiteit met gebruiksruimte'. Kenmerkend voor een activiteit met gebruiksruimte is dat de locatie van een dergelijke activiteit van belang is vanwege de mogelijke gevolgen ervan voor omliggende activiteiten. Het gaat dan om activiteiten die planologisch relevant zijn, die milieugevolgen hebben, bijvoorbeeld door emissie van geluid, geur of trillingen, en die in samenhang met andere activiteiten met gebruiksruimte beoordeeld moeten worden. Er is dan aanvullende sturing nodig om te zorgen dat alle activiteiten met gebruiksruimte die in een gebied plaatsvinden per saldo tot een aanvaardbaar leefklimaat leiden.

Gemeente Smallingerland

In het omgevingsplan van Smallingerland worden activiteiten met gebruiksruimte gekoppeld aan gebiedstypen. Per gebiedstype gelden specifieke regels die passen bij de aard en de functie van het gebied. Voor de eerste wijziging van het omgevingsplan zijn de gebiedstypen Centrum dorp en Woongebied uitgewerkt en toegepast op de kern Drachtstercompagnie. De overige gebiedstypen en locaties binnen de gemeente worden in de volgende wijzigingsronden toegevoegd.

3. Omgevingswaarden

Algemeen

Gemeenten kunnen bij het omgevingsplan omgevingswaarden vaststellen. Een omgevingswaarde bepaalt voor de fysieke leefomgeving of een onderdeel daarvan de gewenste staat of kwaliteit, de toelaatbare belasting (bijdrage) door activiteiten of de toelaatbare (totale) concentratie of depositie van stoffen. Een omgevingswaarde wordt uitgedrukt in meetbare of berekenbare eenheden of andere objectieve termen. Activiteiten worden niet getoetst aan de omgevingswaarde, maar aan de regels die opgesteld zijn om te voldoen aan de omgevingswaarde. Omgevingswaarden kunnen alleen berusten op onderzoek dat is verricht door een onafhankelijke deskundige. Een omgevingswaarde is een instrument waarmee het beleid van een gemeente, zoals dat is opgenomen in een omgevingsvisie of programma, gespecificeerd en geconcretiseerd kan worden. Een gemeente kan alleen een omgevingswaarde vaststellen, als het Rijk en de provincie voor het betreffende onderwerp geen omgevingswaarden hebben vastgesteld. Het staat een gemeente vrij om al dan niet omgevingswaarden vast te stellen in het omgevingsplan. Dit betreft facultatieve omgevingswaarden. Omgevingswaarden voor gezoneerde industrieterreinen moeten in de vorm van geluidproductieplafonds worden opgenomen in het omgevingsplan.

Gemeente Smallerland

In de basisregelset zijn geen omgevingswaarden opgenomen. De gemeente kijkt nog of het nodig en wenselijk is facultatieve omgevingswaarden vast te stellen. In afwachting hiervan hoeft er bij komende wijzigingen van het (tijdelijke) omgevingsplan vooralsnog geen rekening gehouden te worden met omgevingswaarden. Wanneer in het kader van de gemeentelijke omgevingsvisie, een programma of ander beleid een keuze wordt gemaakt om met een omgevingswaarde te werken, dan kan op dat moment bij een wijziging van het (tijdelijke) omgevingsplan het al dan niet introduceren van omgevingswaarde worden overwogen. Initiatieven hiertoe worden door de gemeente genomen. Vastgestelde omgevingswaarden kunnen in een volgende versie van het Handboek worden opgenomen.

De verplichte omgevingswaarde voor geluid is van toepassing op het bedrijventerrein De Haven in Drachten. Wijzigingen van het omgevingsplan die betrekking hebben op deze locatie moeten, uitgaande van het handhaven van de geluidzones, daarom omgevingswaarden voor geluid bevatten. Deze worden opgenomen in een volgende versie van het Handboek. Evenals de wijze waarop deze een vertaling krijgen in het omgevingsplan.

4. Regels

4.1. Kaders

Een wijziging van het omgevingsplan bevat regels om het beleid en gemeentelijke doelen ten aanzien van de fysieke leefomgeving te bereiken of hieraan minimaal een bijdrage te leveren. De regels hebben betrekking op activiteiten die gevolgen hebben, of kunnen hebben, voor de fysieke leefomgeving. Het omgevingsplan bevat in ieder geval regels die nodig zijn met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL), of te wel een goede en veilige fysieke leefomgeving. De regels van het omgevingsplan moeten invulling geven aan de maatschappelijke doelen van artikel 1.3 van de Omgevingswet. De gemeenteraad heeft een grote vrijheid bij het opstellen van de regels. De gemeenteraad kan passend binnen de (instructie)regels van het rijk en de provincie eigen inhoudelijke keuzes maken en bepalen op welke wijze een activiteit wordt geregeld. Dit kan aan de hand van de volgende vragen:

1. Wat is het gemeentelijk beleid zoals opgenomen in de omgevingsvisie, een programma of een ander beleidsdocument?
2. Welke onderwerpen moeten volgens het Rijk en de provincie in het omgevingsplan geregeld worden en op welke wijze?
3. Wat zijn de doelen van het omgevingsplan?
4. Welke activiteiten hebben betrekking op de doelen en op welke wijze dienen deze geregeld te worden.

4.2. Beleid

Algemeen

Bij het beantwoorden van de eerste vraag spelen de gemeentelijke omgevingsvisie en ander gemeentelijk beleid, zoals programma's, een belangrijke rol. Het opstellen van een regel staat niet los van beleid. Bij het opstellen van regels van een wijziging van het (tijdelijke) omgevingsplan is het belangrijk om te kijken welk beleid er voor het betreffende gebied, activiteit of thema geldt. Het beleid is het kader en de basis voor regels. Hierbij kan ook zijn aangegeven welke rol de gemeente met betrekking tot een activiteit, thema of gebied wil innemen, dus welke sturingsfilosofie de gemeente hanteert. De gemeente kan verschillende rollen innemen, zoals bijvoorbeeld stimuleren, faciliteren of loslaten. De rol kan mede van invloed zijn op de vraag of een activiteit geregeld moet worden en zo ja op welke wijze. Uitgangspunt voor alle wijzigingen van het (tijdelijke) omgevingsplan is dat deze in overeenstemming zijn met de omgevingsvisie en ander gemeentelijk beleid. Elke wijziging van het (tijdelijke) omgevingsplan gaat vergezeld van een motivering waarin de relatie met het beleid is gelegd (zie ook hoofdstuk 5).

Gemeente Smallerland

Voor het opstellen van de basisregelset is een inventarisatie en analyse gemaakt van het relevante gemeentelijke beleid. De meeste beleidsuitgangspunten zijn inmiddels vertaald naar regels in de basisset. Bij toekomstige wijzigingen kan waar nodig aanvullende beleidsverwerking plaatsvinden. In de overgangsfase naar het gemeentedeckende omgevingsplan zijn nog niet alle beleidsdocumenten beschikbaar via 'regels op de kaart' in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). De actuele en geldende beleidsstukken zijn te vinden via www.overheid.nl.

4.3. Regels rijk en provincie

Algemeen

Het feit dat de gemeenteraad een grote beleidsvrijheid heeft bij het opstellen van de regels voor een omgevingsplan betekent niet dat de gemeenteraad volledig autonoom is. De gemeenteraad is bij het opstellen van een omgevingsplan gebonden aan regels van het Rijk en de provincie Fryslân. De regels van het omgevingsplan mogen daarmee niet in strijd zijn. Ook mag een gemeente niet een regel in het omgevingsplan opnemen als het Rijk en de provincie hebben aangegeven het betreffende onderwerp uitputtend te hebben geregeld. Tenslotte moet de gemeenteraad bij het opstellen van regels rekening houden met de door het Rijk en de provincie gestelde instructieregels. Belangrijk in dit kader zijn met name de instructieregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en de provinciale omgevingsverordening. Instructieregels kunnen op verschillende wijzen zijn geredigeerd. Zij komen voor in de vormen 'betrekken bij', 'rekening houden met' en 'in acht nemen'. Het mag duidelijk zijn dat de laatste vorm het meest bindend is. De andere twee redacties laten ruimte voor eigen gemeentelijke afwegingen. Bij een wijziging van het (tijdelijke) omgevingsplan wordt in de motivering aangegeven op welke wijze met de instructieregels is omgegaan.

Gemeente Smallingerland

In het kader van de basisregelset is een analyse van de uitvoeringsregelingen van het Rijk en van de provinciale omgevingsverordening gemaakt. Bij komende wijzigingen van het (tijdelijke) omgevingsplan kan hier gebruik van worden gemaakt. De analyse van deze regelingen is opgenomen in beschikbaar.

4.4. Doelen en oogmerken

Algemeen

De Omgevingswet bevat maatschappelijke doelen die richting geven aan het beheer, gebruik en de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. De wet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur. Daarnaast ziet zij op het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

De regels van het omgevingsplan worden opgesteld met het oog op deze maatschappelijke doelen en eventuele aanvullende gemeentelijke doelen.

Naast doelen kent een regel ook oogmerken: deze specificeren het achterliggende doel en maken duidelijk waarom een regel is opgesteld. Denk bijvoorbeeld aan oogmerken als parkeren, bescherming van cultureel erfgoed of behoud van groen. Het opnemen van oogmerken vergroot de transparantie en helpt bij de motivering en toepassing van regels. De structuur van het omgevingsplan maakt het mogelijk om per regel of activiteit een oogmerk vast te leggen.

Gemeente Smallingerland

Tijdens de voorbereiding van de basisregelset is een inventarisatie gemaakt van het relevante gemeentelijke beleid. Op basis daarvan zijn doelen geformuleerd die richting geven aan de in de basisregelset opgenomen activiteiten. Die basis dient als uitgangspunt en vertrekpunt voor komende wijzigingen van het omgevingsplan. Deze beleidsdoelen zijn grotendeels opgenomen in de basisregelset.

Het omgevingsplan van Smallingerland werkt met doelen en oogmerken op drie niveaus:

1. Algemene doelen voor het hele omgevingsplan

In hoofdstuk 2 zijn de algemene doelen opgenomen die richting geven aan het volledige plan. Artikel 2.1 bevat hiervan een facultatieve, niet-limitatieve uitwerking. Deze doelen sluiten aan bij de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet (artikelen 1.3 en 2.1 Ow) en gelden voor het hele grondgebied van de gemeente.

2. Thematische of gebiedsgerichte doelen

De algemene doelen worden per thema of gebiedstype verder uitgewerkt. Dit maakt het mogelijk om beleidsdoelen te koppelen aan concrete regels, wat zorgt voor juridische doorwerking in de praktijk.

3. Oogmerken per regel

In hoofdstukken 5 t/m 14, waarin de regels over activiteiten zijn opgenomen, wordt bij elke activiteit het oogmerk vermeld: de reden waarom een activiteit is opgenomen. Deze oogmerken vergroten de transparantie en ondersteunen de motivering van besluiten in het VTH-proces.

Deze gelaagde opbouw maakt het mogelijk om van strategisch tot operationeel richting te geven aan de fysieke leefomgeving (zie ook Figuur 3: *Maatwerk in de Omgevingswet*).

Figuur 3 3: *Maatwerk in de Omgevingswet*

4.5. Activiteiten

Algemeen

Activiteiten staan centraal in het omgevingsplan. Een gemeente is vrij om activiteiten te benoemen en hiervoor regels op te nemen in het omgevingsplan. Door te regelen welke activiteiten waar en in welke

vorm zijn toegestaan ontstaat een goede verdeling van de gebruiksruijnte. Dat laatste, ‘de goede verdeling van de gebruiksruijnte’, noemt de wetgever ‘een evenwichtige toedeling van functies aan locaties’.

Gemeente Smallingerland

In het kader van de basisregelset is voor circa 100 activiteiten een analyse uitgevoerd, waarvoor voor een groot deel daarvan de regels zijn opgenomen. Het toevoegen van nieuwe activiteiten is mogelijk als dit vanuit het bereiken van beleidsdoelen en een evenwichtige toedeling van functies aan locaties gewenst is. In de basisregelset zijn de activiteiten zoals opgenomen in bijlage 7 uitgewerkt.

5. Structuur omgevingsplan

5.1. Algemeen

Voor het opstellen van de regels, het hebben van overzicht van de verschillende regels en voor een goed beheer van de regels, is het gewenst regels en activiteiten op een systematische wijze te groeperen en deze op te nemen in een heldere structuur. Daarbij is het van belang om te realiseren dat de structuur minder relevant is naarmate in het Digitaal Stelsel Omgevingswet gebruikt wordt gemaakt van de functionaliteit 'checken' (toepasbare regels), 'aanvragen' (aanvraagformulier), of het zoeken op activiteiten in het onderdeel 'regels op de kaart' (annotaties).

5.2. Gemeente Smallingerland

De structuur die de gemeente Smallingerland voor het omgevingsplan wil hanteren, is uitgewerkt in de basisregelset. De structuur is gebaseerd op het Casco voor het omgevingsplan van de VNG. Daarbij is de keuze gemaakt om het hoofdstuk Activiteiten verder uit te splitsen. Dit komt de herkenbaarheid en leesbaarheid ten goede. Ook voor wat betreft de weergave op het DSO. De structuur van de regels van het omgevingsplan is opgenomen in bijlage 1.

De activiteiten zijn geregeld in de hoofdstukken 5 tot en met 14. De ordening van die activiteiten vindt plaats in hoofdstuk 4. In dat hoofdstuk worden eerst de thema's benoemd, waarbij regels over activiteiten worden gesteld (met uitzondering van de activiteiten met gebruiksruimte die per gebiedstype worden geregeld). Dit gebeurt in afdeling 4.1 van het omgevingsplan.

Bij een thematische regeling worden drie dingen gedaan:

1. zo nodig worden een of meer deelgebieden vastgelegd (maar voor zover mogelijk zijn thematische regels gemeentebreed en zijn er geen deelgebieden nodig);
2. de doelen voor het thema worden geformuleerd; en
3. voor de activiteit worden de juiste regels uit hoofdstuk 5 tot en met 14 geactiveerd (ook wel richtingaanwijzers genoemd).

Vervolgens worden in hoofdstuk 4 de gebiedstypes aangewezen in afdeling 4.2 van het omgevingsplan. De gedachte is dat bij het aanwijzen van de gebiedstypes vier dingen worden gedaan, namelijk:

1. de locatie van het betreffende gebiedstype wordt vastgelegd;
2. de doelen voor het gebiedstype worden benoemd;
3. de verschillende activiteiten met gebruiksruimte worden ingesloten of uitgesloten;
4. voor de toegelaten activiteiten worden de juiste regels uit hoofdstuk 5 tot en met 14 geactiveerd (via richtingaanwijzers).

5.3. Ordening regels over activiteiten

Hoofdstuk 4 geeft de hoofdindeling van activiteiten aan (gebiedsgericht versus thematisch) en stuurt aan welke regels over activiteiten uit de hoofdstukken 5 tot en met 14 op welke locatie gelden. Dit heeft als voordeel voor de planmaker dat de hoofdstukken 5 tot en met 14 eenvoudig zijn aan te vullen met nieuwe paragrafen met regels, omdat de plaats in die hoofdstukken niet uitmaakt voor de werking van de regels. De werking wordt immers aangestuurd vanuit hoofdstuk 4. Nieuwe paragrafen met regels over

activiteiten kunnen dus steeds worden toegevoegd aan het eind van de met de basisregeling ingevoerde hoofdstukken.

Voor activiteiten met gebruiksruimte zijn aanvullende gebiedsspecifieke regels nodig om een evenwichtige toedeling van functies aan locaties te bereiken. Deze activiteiten worden daarom in- of uitgesloten in gebiedstypen. De locatie van het gebiedstype wordt vastgelegd door middel van een geometrische begrenzing (evenals het deelgebied in een thema).

- **Insluiten:** bepaalde activiteiten binnen het gebiedstype worden toegestaan en alle andere activiteiten met gebruiksruimte zijn verboden. Zo gebeurde het voorheen ook in bestemmingsplannen.
- **Uitsluiten:** het spiegelbeeld van insluiten. Alle activiteiten met gebruiksruimte binnen het gebiedstype zijn toegestaan, met uitzondering van een bepaald aantal verboden activiteiten. Bij iedere activiteit met gebruiksruimte die binnen een gebiedstype wordt toegelaten, wordt vervolgens aangegeven welke regels uit hoofdstuk 6 in het omgevingsplan van toepassing zijn.

5.4. Opbouw regels over activiteiten

De regels over activiteiten in de hoofdstukken 5 tot en met 14 hebben een zo klein mogelijke ‘korrelgrootte’ (in het verlengde van de systematiek onder de Wabo en het Besluit activiteiten leefomgeving). Activiteiten worden niet groter gemaakt dan nodig, maar zijn gericht op die specifieke onderdelen die gereguleerd moeten worden. Denk bijvoorbeeld niet aan het breed formuleren van “wonen”, maar aan meer gerichte activiteiten zoals “geluidgevoelig gebouw bouwen” of “woonruimte gebruiken”.

Binnen paragrafen wordt gewerkt met een opbouw van algemeen naar specifiek: eerst worden algemene regels geformuleerd, waarna steeds verder wordt ingezoomd op aanvullende of strengere voorwaarden voor specifieke gevallen of locaties. Deze opbouw ondersteunt een duidelijke leesstructuur en voorkomt herhaling.

De structuur van hoofdstukken 5 tot en met 14 is relatief plat en gaat in principe niet verder dan het niveau van paragrafen. Het gebruik van subparagrafen wordt waar mogelijk vermeden, zodat de indeling overzichtelijk blijft.

De standaardopbouw van een paragraaf in hoofdstuk 5 tot en met 14 ziet er als volgt uit:

Paragraaf 5.x.x

Artikel 5.x Toepassingsbereik

Deze paragraaf gaat over het [activiteit].

Artikel 5.x Oogmerken

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op:

a. etc.

Artikel 5.x Specifieke zorgplicht [waar nodig]

De zorgplicht, bedoeld in artikel 5.4, houdt voor het [activiteit] [in ieder geval] in dat:

a. etc.

Artikel 5.x Algemene regel

Met het oog op het [oogmerk] wordt ...

Of

De [activiteit] wordt ...

Artikel 5.x Aanwijzing vergunningplichtige gevallen [waar nodig¹]

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning [activiteit].

2. Het verbod geldt niet voor:

a. etc.

Artikel 5.x Bijzondere aanvraagvereisten

Bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor [activiteit] worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

a. etc.

Artikel 5.x Beoordelingsregel omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het [activiteit] wordt alleen/in ieder geval geweigerd/verleend als:

a. etc.

Artikel 5.x Meldplicht [als nodig; niveau minder zwaar dan vergunningplicht]

1. Het is verboden [activiteit] zonder dit ten minste [aantal] weken voor het begin ervan te melden.

2. Het verbod geldt niet:

a. etc.

3. Een melding bevat:

a. etc.

Artikel 5.x Informatieplicht [als nodig; niveau minder zwaar dan meldplicht]

1. Ten minste [aantal] weken voor het begin van een activiteit als bedoeld in artikel [x] worden aan het bevoegd gezag de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

a. etc.

2. Dit artikel is niet van toepassing als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in artikel [x].

*We hanteren in het kader van vindbaarheid en uniformiteit zoveel mogelijk deze volgorde van de paragraafopbouw, maar in overleg met de gemeente kan hiervan worden afgeweken.

¹ Als dit artikel wordt opgenomen worden ook automatisch de volgende twee artikelen opgenomen (aanvraagvereisten en beoordelingsregels)

5.5. Regeltype

Algemeen

Activiteiten kunnen op verschillende wijzen in het omgevingsplan worden geregeld. Deze worden in verschillende regeltypes onderscheiden:

- algemene regel (eventueel met melding- of informatieplicht);
- omgevingsvergunningplicht en beoordelingsregels;
- verbod;
- gebod.

Het is ook mogelijk een activiteit niet te regelen. Dit kan als er vanuit het beleid en de doelen van het omgevingsplan, of vanuit het beleid en de regels van het Rijk of de provincie, geen redenen en/of verplichtingen zijn om de activiteit te regelen. Als een activiteit niet is geregeld, dan mag de activiteit worden uitgevoerd.

Het niet regelen van een activiteit moet in combinatie met de regels wel in overeenstemming zijn met een goede en veilige fysieke leefomgeving en een evenwichtig toedeling van functies.

Gemeente Smallingerland

In de basisregelset is geregeld dat activiteiten met gebruiksruimte die niet zijn ingesloten, verboden zijn om uit te voeren. Op die manier wordt voorkomen dat er activiteiten kunnen plaatsvinden die niet geregeld zijn. Dit uitgangspunt geldt ook voor toekomstige wijzigingen van het omgevingsplan.

Bij iedere wijziging van het omgevingsplan wordt in de motivering opgenomen welke activiteiten worden toegevoegd (en/of gewijzigd) en welke regelkwalificatie daarbij is gekozen. Dit laatste deel kan ook worden uitgewerkt in de artikelsgewijze toelichting. Per activiteit wordt een voorstel toegevoegd voor de te hanteren regelkwalificatie (zoals bij het opstellen van de basisregelset is gedaan voor bouwen, planologie, milieu en verordeningen). Bij de keuze voor het regeltype hanteert de gemeente de volgende criteria en uitgangspunten:

- **Algemene regel:** de gemeente kiest ervoor alleen een algemene regel op te nemen als voor de activiteit uitsluitend gesloten normen worden gesteld, of als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ook geen omgevingsvergunning nodig was. Een algemene regel moet duidelijk en objectief begrensd zijn. Dit betekent dat een algemene regel concrete en objectieve normen bevat aan de hand waarvan eenieder die een activiteit wil uitvoeren direct kan opmaken of een activiteit wel of niet is toegestaan (gesloten normen).
 - Voorbeeld van een algemene regel in de basisregeling: 'Een beroep of bedrijf aan huis wordt door de hoofdbewoner van het perceel uitgeoefend'.
- Een algemene regel wordt aangevuld met een meldplicht voor een activiteit als de gemeente maatwerkvoorschriften wil kunnen stellen of als sprake is van een gebiedsgerichte norm (bijv. niet meer dan x van deze activiteiten in gebied y). Hier kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een milieubelastende activiteit. Het overtreden van een meldplicht leidt tot de lastgeving: staak de activiteit.

- Voorbeeld van een meldplicht in de basisregeling de activiteit reclame plaatsen in hoofdstuk 6: “Het is verboden opschriften of aankondigingen van kennelijk tijdelijke aard aan te brengen zonder dit ten minste twee weken voor het begin ervan te melden.”
- Een algemene regel wordt aangevuld met een informatieplicht voor een activiteit als de gemeente met het oog op het toezicht (en monitoring) geïnformeerd wil worden over een activiteit. Belangrijk verschil tussen een melding- en een informatieplicht is dat bij een melding de activiteit pas mag plaatsvinden nadat deze gemeld is. Een informatieverplichting kan op elk moment plaatsvinden. Dus ook nadat de activiteit heeft plaatsgevonden. Een overtreding van een informatieplicht leidt tot de lastgeving: stuur de stukken.
 - Voorbeeld van een informatieplicht in de basisregeling is de activiteit koelwater lozen in hoofdstuk 12: “Ten minste vier weken voor het begin van de activiteit, bedoeld in artikel 12.48, worden aan het college van burgemeester en wethouders gegevens en bescheiden verstrekt over (...)”
- **Vergunningplicht:** Een vergunningplicht biedt de gemeente de mogelijkheid vooraf sturen op een activiteit en biedt de gemeente een beoordeling van een activiteit te maken en zo nodig voorschriften te verbinden aan een omgevingsvergunning. Een vergunningplicht gaat vergezeld van beoordelingsregels en aanvraagvereiste. Het advies is om vergunningplichten alleen in te zetten als het nodig is. Dat is het geval als er sprake is van beoordelingsregels (open normen).
 - Voorbeeld van een vergunningplicht in de basisregeling: Het is verboden zonder omgevingsvergunning een hoofdgebouw te bouwen.
- **Verbod:** een verbodsregel wordt opgenomen als de gemeente vanuit het beleid en de doelen een activiteit niet wil toestaan. We maken daarvoor de knip tussen activiteiten met gebruiksruimte en andere activiteiten. Bij activiteiten met gebruiksruimte geldt altijd het verbod, tenzij anders aangegeven. Bij activiteiten zonder gebruiksruimte niet.
 - Voorbeeld van een verbodsregel in de basisregeling: ‘Het is verboden zonder omgevingsvergunning te kamperen buiten een kampeerterrein’.
- **Gebod:** een gebodsregel wordt opgenomen als de gemeente vanuit het beleid en de doelen een activiteit wil afdwingen. Dit is, anders dan in bestemmingsplannen, mogelijk in het omgevingsplan vanwege het ontbreken van verplicht voorgeschreven overgangsrecht. Een gebodsbepaling kan wel op gespannen voet staan met het eigendomsrecht. De basisregeling bevat geen gebodsbepalingen.

5.6. Open en gesloten normen

Algemeen

Een open norm geeft ruimte voor een nadere afweging of een activiteit is toegestaan. Een gesloten norm niet. Aan de hand van een gesloten norm kan door eenieder direct worden bepaald of een activiteit wel of niet is toegestaan. Voorbeeld van een regel met een gesloten norm is: de bouwhoogte is ten hoogste 10 meter. Voorbeeld van een regel met een open norm: de bouwhoogte moet overeenstemmen met het straat- en bebouwingsbeeld.

Gemeente Smallingerland

Zoals uit paragraaf 4.6 blijkt, kiest de gemeente ervoor alleen met algemene regels te werken als deze een gesloten norm bevatten. Algemene regels met open normen geven in de basis² onvoldoende rechtszekerheid, duidelijkheid en inzicht of een activiteit wel of niet in overeenstemming is met de regel. Bovendien zijn open normen niet passend in de gedachten van de gemeente over de dienstverlening, waarbij als uitgangspunt geldt dat de gemeente een initiatiefnemer snel duidelijkheid wil bieden of een activiteit wel of niet in de regels van het omgevingsplan past.

Figuur 4 4: gesloten en open normen versus algemene regels (geen preventieve toets nodig) en vergunningplicht

De gemeente kiest er dan ook voor om bij het voorbereiden van een regeling voor een activiteit zoveel mogelijk normen als gesloten normen uit te werken. Dat maakt het, zoals in bovenstaande figuur, gevisualiseerd, mogelijk om te werken met algemene regels. Daar waar dit niet mogelijk, of beleidsmatig wenselijk is, wordt met open normen gewerkt. In die gevallen wordt voor de activiteit een vergunningplicht opgenomen.

Daarbij wordt ook rekening gehouden met de vraag of:

- een activiteit betrekking heeft op een ruimtelijke en functionele ontwikkeling waarbij nog niet duidelijk is op welke wijze, (waar) en wanneer deze ontwikkeling plaatsvindt;
- een activiteit in de bestaande regels ook via een open norm is geregeld, tenzij de huidige open norm uit beleidsmatig en/of uit een oogpunt van uitvoering, toezicht en handhaving niet voldoet.;
- een activiteit plaatsvindt in een gebied waar weinig of geen mensen wonen die negatieve gevolgen van de activiteit kunnen ondervinden en/of geen sprake is van een kwetsbaar gebied en

² Een zorgplicht vormt hier bijvoorbeeld een uitzondering op.

door de activiteit geen waarden (bijvoorbeeld flora en fauna, landschappelijk, cultuurhistorisch) of (andere) belangen aangetast worden of kunnen worden;

- het om welstand/ Nota omgevingskwaliteit Smalingerland gaat;
- het wel of niet kunnen doorgaan van de activiteit is gekoppeld aan waarden als landschappelijke kwaliteit, cultuurhistorische waarden etc. die niet kunnen worden geconcretiseerd;
- een activiteit betrekking heeft op een activiteit in het openbaar gebied en deze activiteit geen afbreuk doet aan de kwaliteit van het openbaar gebied.

5.7. Afwijkingsregels

Algemeen

De Omgevingswet kent één juridisch instrument voor het afwijken van regels in het omgevingsplan: de omgevingsplanactiviteit (opa). Deze kan zowel binnenplans als buitenplans worden ingezet.

Bij de binnenplanse variant worden in het omgevingsplan drie elementen toegevoegd:

1. een vergunningplicht,
2. de aanvraagvereisten, en
3. de beoordelingsregels.

Naast het opnemen van binnenplanse opa's kunnen gemeenten ook algemene *afwijkingsregels* opnemen. Deze maken het mogelijk om via maatwerk af te wijken van bestaande regels, zonder dat daar een afzonderlijke opa voor nodig is. Dit past bij het verordenende karakter van het omgevingsplan, waarin regels algemeen verbindende voorschriften zijn. Afwijkingsregels kunnen betrekking hebben op uiteenlopende regelsoorten en vergroten de flexibiliteit van het omgevingsplan.

Gemeente Smalingerland

De gemeente kiest ervoor om alleen vergunningplichten in het omgevingsplan op te nemen als sprake is van een *open norm*. Dit biedt ruimte voor maatwerk en beoordelingsruimte binnen vooraf gestelde beleidskaders. Daarbij wordt rekening gehouden met de afweging of afwijkingsmogelijkheden in regels vanuit het beleid en het realiseren van de doelen gewenst is.

5.8. Zorgplicht

Algemeen

Een bijzondere vorm van een algemene regel met een open norm is de zorgplicht. Bij een zorgplicht worden geen concrete regels over een activiteit gesteld. De zorgplicht houdt in dat iedereen die een activiteit in de leefomgeving onderneemt er zorg voor moet dragen dat de activiteit geen nadelige gevolgen oplevert. Als dat wel het geval is moet diegene die maatregelen nemen die de nadelige gevolgen voorkomt of beperkt en als dat niet mogelijk is afziet van de activiteit.

Gemeente Smalingerland

De gemeente heeft ervoor gekozen om voor wat betreft het bouwen, aanleggen en gebruiken te werken met een zorgplicht voor alle activiteiten. Waar nodig wordt dat per activiteit specifiek aangegeven als een afwijking of een specifieke invulling van die zorgplicht aan de orde is.

Aanvullend is in de basisregelset (in hoofdstuk 5) een zorgplicht opgenomen met een achtervangfunctie. Dus als een regel die kan worden toegepast op het moment dat andere regels geen handvat bieden om een ongewenste activiteit te weigeren of van een maatwerkvoorschrift te voorzien.

5.9. Maatwerkregels

Algemeen

Maatwerkregels zijn regels in het omgevingsplan waarbij wordt afgeweken van regels van het Rijk en de provincie. Maatwerkregels kunnen worden opgenomen als het Rijk en de provincie daarvoor in hun regels de ruimte bieden. De mogelijkheden voor het opnemen van maatwerkregels zijn door het Rijk opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). Maatwerkregels zijn bedoeld om te kunnen inspelen op lokale omstandigheden.

Gemeente Smallingerland

Per toe te voegen activiteit in het omgevingsplan wordt gezien of het stellen van maatwerkregels mogelijk en wenselijk is. De gemeente kiest na overwegingen per activiteit waar wel of geen maatwerkregels voor worden gemaakt.

5.10. Maatwerkvoorschriften

Algemeen

Maatwerkvoorschriften moeten onderscheiden worden van maatwerkregels. Maatwerkvoorschriften maken in tegenstelling tot maatwerkregels geen onderdeel uit van de regels van het omgevingsplan. Maatwerkvoorschriften zijn gebaseerd op de in de regels van het omgevingsplan opgenomen bevoegdheid voor het college van burgemeester en wethouders om maatwerkvoorschriften te stellen. Maatwerkvoorschriften worden vastgesteld om nadere voorschriften te geven voor concrete activiteiten en zijn een apart besluit. Een activiteit moet voldoen aan de regels van het omgevingsplan en aan de maatwerkvoorschriften. Maatwerkvoorschriften kunnen de in de regel van het omgevingsplan opgenomen ruimte beperken of verruimen. Dit is afhankelijk van de gegeven bevoegdheid. Een voorbeeld van een beperking is bijvoorbeeld dat het college van burgemeester en wethouders de hoogte van bouwwerken kan beperken in het kader van het gebruik van aangrenzende terreinen of de verkeersveiligheid. Maatwerkvoorschriften worden opgesteld voor activiteiten waarvoor geen omgevingsvergunning is vereist. Op het moment dat wel een omgevingsvergunning nodig is, kan worden gewerkt met de bevoegdheid tot het verbinden van voorschriften aan de omgevingsvergunning. Het maatwerk staat dan in een vergunningvoorschrift.

Gemeente Smallingerland

In de basisregelset is een algemene bevoegdheid voor het stellen van maatwerkvoorschriften opgenomen. Deze geeft het college van burgemeester en wethouders de bevoegdheid om maatwerkvoorschriften te stellen over alle regels over activiteiten. De komende jaren zal in de uitvoeringspraktijk (met name het VTH-proces) worden gezien voor welke regels maatwerkvoorschriften nodig en gewenst zijn en in welke gevallen via een maatwerkvoorschrift van een regel kan worden afgeweken. Waar nodig kan dit leiden tot aanpassing (generiek) of specificering (per activiteit) van de in de basisregelset opgenomen bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften.

5.11. Begrippen

Algemeen

Voor een goede toepassing van het omgevingsplan is het gewenst om de in het omgevingsplan gebruikte begrippen te verklaren. De regels van het omgevingsplan kunnen begrippen bevatten die niet direct duidelijk zijn. De begrippen die al in de Omgevingswet worden verklaard, hoeven niet te worden uitgelegd. De verklaringen van de begrippen van de Omgevingswet gelden ook voor omgevingsplannen. Begrippen in het omgevingsplan die niet in de Omgevingswet voorkomen, maar wel in het Besluit kwaliteit leefomgeving, Besluit activiteiten leefomgeving, Besluit bouwwerken leefomgeving en Omgevingsbesluit moeten wel in het omgevingsplan worden verklaard. Hierbij kan verwezen worden naar de definities in deze uitvoeringsregelingen. Andere begrippen van het omgevingsplan moeten daar waar nodig in het omgevingsplan zelf worden verklaard. Als een begrip vaker voorkomt, dan kan deze worden opgenomen in de begripsbepalingen. In het geval dat het begrip een of slechts een paar keer voorkomt, dan kan het begrip direct in de betreffende regel(s) worden verklaard (zoals eerder uitgelegd onder 4.3).

Gemeente Smallingerland

De door de gemeente gehanteerde en in de basisregelset voorkomende begrippen zijn generiek opgenomen in artikel 1.1 van deze regelset. Deze begrippen moeten bij komende wijzigingen van het (tijdelijke) omgevingsplan en toepassing in het VTH-proces worden gebruikt. Als er nieuwe begripsbepalingen worden gebruikt, wordt hiervan kennisgegeven in volgende versies van het Handboek.

5.12. Regelset

Vorenstaande uitgangspunten en keuzes hebben geleid tot een basisregelset. Deze is opgenomen in de gemeentelijke plansoftware en te raadplegen in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (productieomgeving; regels op de kaart). Bij komende wijzigingen van het omgevingsplan worden deze regels en de in dit handboek opgenomen afspraken en uitgangspunten gebruikt. Aanpassingen en afwijkingen zijn mogelijk na overleg met de gemeente. De regelset is vanwege het gekozen uitgangspunt van een beleidsarme overgang inhoudelijk gebaseerd op de bestaande regels. Van eventuele afwijkingen en aanvullingen van de regelset wordt melding gemaakt in volgende versies van het Handboek.

5.13. Uniforme schrijfwijze (wetgevingstechniek)

Het schrijven van juridische regels gaat zoveel mogelijk uniform. Om dit te bewerkstelligen, volgen hieronder de uitgangspunten voor het schrijven van juridische regels voor de Gemeente Smallingerland. Wij nemen hierbij de 100 ideeën voor de gemeentelijke regelgever van de VNG als uitgangspunt.

- Hoofdstuk 1 bevat één verplicht artikel met begripsbepalingen, dit is artikel 1.1.
- In hoofdstuk 1 worden verder alleen algemene regels opgenomen die overal gelden. Als er bepalingen zijn die slechts voor 1 paragraaf van toepassing zijn neem deze dan op in de desbetreffende paragraaf.
- Gebruik [VNG-begrippen-tool](#) en sluit zoveel mogelijk aan bij de begrippen van de Ow om harmonisatie van begrippen te bevorderen. Verklaar begripsbepalingen van AMVB's en Omgevingsregeling van toepassing.
- Definieer alleen begrippen als dat echt nodig is: bij voorkeur aansluiten bij normaal spraakgebruik.
- Een begripsbepaling bevat geen normatieve elementen.

- Alle doelen worden opgenomen in hoofdstuk 2.
- Sluit aan bij de doelen van de wet in artikel 1.3 en 2.1 Ow en de gemeentelijke beleidsdoelen (omgevingsvisie van de gemeente).
- Toekennen van programmatische aanpak aan doelen vindt plaats in hoofdstuk 3.
- Hoofdstuk 4 werkt als ‘richtingaanwijzer’ die de kern van de systematiek van het omgevingsplan vormt.
- Hoofdstuk 4 laat zien welke regels over activiteiten in hoofdstuk 5, 6 en 7 op welke locatie van toepassing zijn en welke regels over beheer en onderhoud in hoofdstuk 8 van toepassing zijn.
- Een paragraaf over een activiteit in hoofdstuk 5, 6 of 7 is alleen van toepassing voor zover dat in hoofdstuk 4 is bepaald.
- Activiteiten worden of thematisch of gebiedsgericht ingedeeld (zie afdelingen 4.2 en 4.3 + hoofdstuk 5 en 6). Let op: alleen in gebiedstypen werken we met activiteiten met gebruiksruimte.
- Gebiedsontwikkelingen worden mogelijk gemaakt door middel van transformatiegebieden (afdeling 4.4 en hoofdstuk 7).
- Werk zoveel mogelijk activiteiten thematisch uit in afdeling 4.2. Dus regels die gelden voor het hele ambtsgebied.
- Als het nodig is kunnen thematische activiteiten uitgewerkt worden per deelgebied (zie ook subparagraaf 4.4.1 van dit handboek).
- Bij thematische activiteiten stellen we alleen regels over de activiteit. We sluiten activiteiten niet in- of uit, zoals bij gebiedsgerichte activiteiten (zie ook subparagraaf 4.4.1 van dit handboek).
- Doelen worden in hoofdstuk 4 per thema of gebiedstype verder gespecificeerd.
- Activiteiten worden in afdeling 4.1 aangezet in een thema (dus niet in- of uitsluiten).
- Verwijs naar de juiste paragraaf in hoofdstuk 5 waarin de inhoudelijke regels/voorwaarden staan om de thematische activiteit uit te kunnen voeren.
- Maak in afdeling 4.3 duidelijk welke activiteiten met gebruiksruimte in elke gebiedstype toegestaan worden (insluiten).
- Alleen in gebiedstypen sluiten we activiteiten met gebruiksruimte in en uit.
- Indien wenselijk: neem in afdeling 4.3 per gebiedstype expliciet op welke activiteiten met gebruiksruimte niet toegestaan worden in het desbetreffende gebiedstype in het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (uitsluiten).
- In afdeling 4.3 is limitatieve lijst van activiteiten met gebruiksruimte opgenomen, zodat bij het insluiten van activiteiten per gebiedstype ook direct duidelijk is welke activiteiten zijn uitgesloten. Daarnaast wordt duidelijk welke activiteiten als activiteit met gebruiksruimte wordt getypeerd in het omgevingsplan.
- Bestaande activiteiten die voortgezet mogen worden, worden in ieder geval ingesloten per gebiedstype.
- Verwijs in afdeling 4.3 naar de juiste paragrafen in hoofdstuk 6, zodat duidelijk is onder welke voorwaarden de ingesloten activiteit uitgevoerd kan worden.
- Bestaande activiteiten die niet mogen worden voortgezet, worden niet meer ingesloten per gebiedstype en vallen hiermee onder het algemene overgangsrecht.
- De gebiedstypen overlappen elkaar niet om tegenstrijdigheid in de regels te voorkomen. Bij een niet juiste begrenzing van de gebiedstypen kan het namelijk voorkomen dat dezelfde activiteit met gebruiksruimte in het ene gebiedstype wordt uitgesloten, terwijl in het andere gebiedstype wordt ingesloten (en vice versa).

- Zorg ervoor dat je (zoveel mogelijk) aansluit bij de vaste opbouw van iedere paragraaf in hoofdstuk 4 t/m 14.
- Begin iedere paragraaf met een artikel over het toepassingsbereik, zodat de afbakening van de paragraaf helder is.
- Sluit zoveel mogelijk aan bij de terminologie en wetgevingstechniek van de Ow.
- Introduceer een vergunningplicht alleen wanneer de regels niet met concrete, gesloten normen uitgewerkt kunnen worden in algemene regels.
- Wanneer een vergunningplicht wordt opgenomen, worden daarbij ook de beoordelingsregels opgesteld (en de bijzondere aanvraagvereisten).
- Vermijd in algemene regels de woorden ‘verboden’ en ‘toegestaan’. Passief formuleren heeft de voorkeur.
- Ga na of overgangsrecht nodig is. Voorkeur voor tijdelijk overgangsrecht.

5.14. Toelichting

Algemeen

De Omgevingswet geeft niet aan dat een omgevingsplan vergezeld moet gaan van een toelichting. De Omgevingswet verwijst wat betreft de onderbouwing en motivering naar de Algemene wet bestuursrecht. De standaarden van het omgevingsplan (STOP/TPOD) gaan conform de algemene systematiek van regelgeving uit van twee toelichtingen bij het omgevingsplan:

1. **Een algemene toelichting:** hier kunnen onderwerpen als beleid, regelgeving van Rijk en provincie, resultaten van verrichte onderzoeken en de resultaten van de participatie worden opgenomen.
2. **De artikelsgewijze toelichting:** hier kan per artikel aangegeven worden waarom deze regel is opgenomen (doel), of het een maatwerkregel is of niet en zo ja waarom de maatwerkregel noodzakelijk is en op welke wijze uitvoering aan de regel moet worden gegeven. Het wijzigingsbesluit van het tijdelijke omgevingsplan moet worden gemotiveerd. Hieruit moet blijken dat de wijziging niet in strijd is met het recht en leidt tot een evenwichtige toedeling van functies. Dit noemen we de motivering bij een wijzigingsbesluit.

Gemeente Smallingerland

De door de gemeente gebruikte opzet voor een motivering bij een wijziging van het (tijdelijke) omgevingsplan is opgenomen in bijlage 3. Aan de hand van komende wijzigingen van het (tijdelijke) omgevingsplan wordt gewerkt aan opzetten voor een algemene toelichting en voor artikelsgewijze toelichtingen. Deze opzetten worden in volgende versies van het Handboek opgenomen.

6. Digitale aspecten

6.1. Toepasbare regels

Algemeen

In hoofdstuk 4 zijn de regels van het omgevingsplan behandeld. Er is echter nog een soort regel. Dit is de toepasbare regel. Een toepasbare regel maakt geen onderdeel uit van het omgevingsplan. Een toepasbare regel wordt opgesteld om te worden gebruikt in het kader van het Omgevingsloket van het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Via het Omgevingsloket kan antwoord worden gekregen op vragen als: mag ik deze activiteit uitvoeren zonder omgevingsvergunning of welke stukken moet ik indienen bij een aanvraag om een omgevingsvergunning. Het werken met toepasbare regels is voor wat de vergunningen-check niet verplicht. Het mag duidelijk zijn dat naarmate er meer met toepasbare regels wordt gewerkt er binnen het Omgevingsloket meer vragen over vergunningen en aanvragen beantwoord kunnen worden. Dit levert een bijdrage aan een betere raadpleging van en dienstverlening rondom het omgevingsplan. Het Rijk heeft de regels van de Bruidsschat reeds omgezet in toepasbare regels. Deze maken onderdeel uit van het tijdelijke omgevingsplan.

Gemeente Smallingerland

Bij het opstellen van de basisregelset zijn toepasbare regels opgesteld. Bij toekomstige wijzigingen van het omgevingsplan wordt per activiteit bezien of toepasbare regels nodig zijn (bij veel aangevraagde, of gecheckte activiteiten; oftewel topactiviteiten). Zo nodig worden die toepasbare regels bij de betreffende wijziging uitgewerkt. Daarbij verdient het de voorkeur om, met het oog op het verbeteren van de dienstverlening van de gemeente, een visie op de functionele structuur te ontwikkelen en die in een volgende wijziging van het handboek op te nemen.

6.2. Annoteren

Algemeen

Om het omgevingsplan toepasbaar te maken in het Omgevingsloket moet het omgevingsplan worden geannoteerd. Zonder annotaties kan het omgevingsplan niet digitaal bevragebaar worden gemaakt. Annoteren is het toevoegen van gegevens aan (onderdelen) van regels waardoor deze machineleesbaar worden. Het zorgt ervoor dat de regels gestructureerd bevragebaar zijn en dat de werkingsgebieden en andere gegevens van de regels op een verbeelding gepresenteerd kunnen worden. Annoteren vindt aan de 'achterkant' plaats. Annoteren is ook na de vaststelling van het omgevingsplan toegestaan.

Gemeente Smallingerland

De basisregelset is geannoteerd. Dit houdt in dat de activiteiten zijn aangemaakt en gekoppeld aan de regels. De regels hebben een regelkwalificatie meegekregen, er zijn locaties aangemaakt, toegevoegd aan de regels en voorzien van geometrie. Tot slot zijn ook de omgevingsnormen aangemaakt en voorzien van geometrie.

De gemeente Smallingerland kiest ervoor de regels op de volgende onderdelen te annoteren:

- Activiteit;
- Regelkwalificatie
- Locatie;
- Omgevingsnorm.

Hiermee wordt aangesloten op de structuur van het omgevingsplan en de opzet van de regels. Indien nodig kunnen ook gebiedsaanwijzingen in het omgevingsplan zoals bijvoorbeeld een bebouwingscontour, of een thema zoals geur worden geannoteerd.

De gemeente Smallingerland sluit met het annoteren zo veel als mogelijk aan bij de systematiek, zoals opgenomen in de handreiking locaties en annotaties van de VNG.

Typen annotaties

Met annotaties geeft de gemeente dus weer wat de kern van de juridische inhoud van een regel is. De 4 belangrijkste annotaties die u kunt toepassen bij gebiedsontwikkelingen zijn:

Annotatie	Doel
Werkingsgebied	U geeft aan op welke locatie(s) de regel geldt ('waar geldt deze regel?'). Verplicht bij iedere regel.
Omgevingsnorm	U geeft met omgevingsnormen per locatie aan welke waarde geldt. Bijvoorbeeld: 'maximale bouwhoogte = 10 meter'.
Activiteit	U geeft aan dat een regel over een bepaalde activiteit gaat, welke kwalificatie daar geldt en op welke locatie(s) dat zo is. Bijvoorbeeld: Ter plaatse van de locatie 'gemeentelijk beschermd stadsgezicht' is het verboden om zonder omgevingsvergunning een gebouw te slopen.
Gebiedsaanwijzing	U geeft aan dat (een) locatie(s) een bepaalde betekenis heeft/hebben, meestal een bepaalde functie. Dat zorgt voor een verschillende weergave op de kaart en selectiemogelijkheden via computersoftware.

In de huidige basisset regels is in met annotaties rekening gehouden met de volgende richtlijnen:

- De naam van de activiteit-annotatie sluit aan bij de juridische regel.
 - Houd daarbij ook de doelgroep in acht, dat zullen in de meeste gevallen de meer ervaren lezers zijn.
- De naam van de activiteit is zo kort mogelijk, maar omschrijft duidelijk wat er gebeurt.
- Er worden zo weinig mogelijk beperkingen opgenomen in de naam van de activiteit.
 - Het is bijvoorbeeld nodig als het gaat om een 'Activiteiten in een gebied met archeologische verwachtingen'.
- De naam van de activiteit is ook daadwerkelijk een activiteit:
 - Eerst zelfstandig naamwoord in enkelvoud daarna werkwoord.
 - Starten met een kleine letter.
- Niet alle regels hoeven te worden geannoteerd met een activiteit, daarin zijn keuzes te maken. Het is bijvoorbeeld mogelijk om algemene bepalingen, zoals het artikel over normadressaat of omgevingswaarden niet te annoteren met een activiteit-annotatie.

6.3. Presenteren (verbeelden)

Algemeen

Onder presenteren wordt verstaan het visualiseren van de regels van een omgevingsplan. De regels van een omgevingsplan worden via een standaardweergave gepresenteerd in het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Daarvoor hoeven door de gemeente geen aanvullende acties te worden ondernomen. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet maakt de presentatie zelf op basis van de aan de regels gekoppelde annotaties. Dus bij een volledige annotatie wordt de regel volledig gepresenteerd.

Gemeente Smallingerland

De gemeente kiest ervoor gebruik te maken van de presentaties/verbeeldingen van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). De verbeelding kan worden verbeterd door het hanteren van de annotatie gebiedsaanwijzing. Het verdient de voorkeur om, met het oog op het verbeteren van de dienstverlening van de gemeente, hier een richtlijn voor te ontwikkelen die in een volgende wijziging van het handboek kan worden verwerkt.

7.2. Delegatie

Algemeen

De gemeenteraad stelt ingevolge de Omgevingswet het omgevingsplan vast. De gemeenteraad kan de bevoegdheid om delen van het omgevingsplan vast te stellen delegeren aan het college van burgemeester en wethouders. Het delegatiebesluit vormt een afzonderlijk besluit dat geen deel uitmaakt van het omgevingsplan.

Gemeente Smallingerland

De gemeenteraad heeft op 25 januari 2022 een dergelijk besluit genomen. Dit besluit is opgenomen in bijlage 5. Het college van burgemeester en wethouders stelt in de aangegeven gevallen de wijziging van het omgevingsplan vast. Het gaat hier om de uitwerkings- en wijzigingsbevoegdheden in het (tijdelijke) omgevingsplan.

7.3. Participatie en communicatie

Algemeen

Participatie is een belangrijk onderdeel en een belangrijke pijler van de Omgevingswet. Door middel van participatie kunnen inwoners, bedrijven en verschillende maatschappelijke organisaties invloed uitoefenen op de inhoud van het omgevingsplan. Participatie is een verplicht onderdeel bij het wijzigen van een omgevingsplan. In de motivering van het wijzigingsbesluit wordt aangegeven hoe inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisatie bij de voorbereiding zijn betrokken en wat de resultaten daarvan zijn en wat daarmee is gedaan. Wie bij de participatie wordt betrokken en op welke manier kan afhankelijk zijn van de aard en de omvang van het gebied waarvoor een omgevingsplan wordt opgesteld en de daar aanwezige waarden en belangen. Participatie is maatwerk.

Gemeente Smallingerland

De gemeenteraad heeft op 12 december 2023 het participatiebeleid Omgevingswet vastgesteld. Het omgevingsplan zorgt dat de doelen en het beleid uit de gemeentelijke omgevingsvisie, programma's en overige beleidsstukken in de vorm van juridische regels doorwerken naar derden. Het gaat bijvoorbeeld om het toewijzen van functies aan locaties, toestaan of niet-toestaan van bepaalde activiteiten in bepaalde gebieden, algemene regels en meldingsplichten bij activiteiten, vergunningplichten en beoordelingsregels en regels over omgevingswaarden. Voor het maken en wijzigen van het omgevingsplan moet de gemeente zorgen voor kennisgeving vooraf in het gemeenteblad. De gemeente beschrijft vooraf wie worden betrokken, waarover en wanneer. En wat de rol is van eenieder en waar/hoe meer informatie beschikbaar komt. Bij de besluitvorming over het omgevingsplan door de gemeenteraad moet de gemeente voldoen aan de motiveringsplicht met een participatieverslag over de resultaten van het participatieproces.

Is de gemeente niet de initiatiefnemer, maar een andere partij (bijvoorbeeld een inwoner of bedrijf), dan verzorgt deze partij (in afstemming met de gemeente) het participatieproces en de verslaglegging daarvan. Afhankelijk van de aard en omvang van het omgevingsplan kan ervoor worden gekozen om voor de start van de werkzaamheden aan het omgevingsplan een Participatieplan op te stellen. Dit plan vormt de basis voor de kennisgeving. Het participatieverslag kan op dit plan worden gebaseerd. De gemeenteraad betreft dit verslag bij de afweging en besluitvorming.

Naast het participatieproces dient het omgevingsplan ook als ontwerp in het DSO gepubliceerd te worden.

7.4. Gemeentelijke adviescommissie

Algemeen

Op basis van artikel 17.9 van de Omgevingswet heeft de gemeenteraad een adviescommissie ingesteld die in ieder geval tot taak heeft te adviseren over de aanvragen om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit. In het omgevingsplan kan deze taak worden verruimd in die zin dat ook andere aanvragen om omgevingsvergunningen aan de commissie kunnen worden voorgelegd. Dus bijvoorbeeld ook aanvragen om een omgevingsvergunning voor het bouwen of omgevingsvergunningen voor een gemeentelijk monument.

Gemeente Smalingerland

De gemeenteraad heeft op 10 januari 2023 de ‘Verordening op de gemeentelijke adviescommissie Omgevingskwaliteit’ vastgesteld. Deze verordening is inmiddels ook verwerkt in het omgevingsplan, zodat de taken en werkwijze van de adviescommissie rechtstreeks zijn verbonden met de planregels. Voor de aan Hûs en Hiem deelnemende gemeenten is daarnaast de gewijzigde Gemeenschappelijke regeling vastgesteld (Smalingerland: 19 april 2022).

Met het vaststellen van de basisregelset is er een koppeling in het omgevingsplan opgenomen met het nieuwe vastgestelde beleid voor de omgevingskwaliteit; Nota Omgevingskwaliteit Smalingerland (NOS).

8. De winkel open gedurende de transitieperiode

8.1. Inleiding

Met de verbouwing doelen we op de transitiefase van het omgevingsplan, zoals die in de vorige hoofdstukken is beschreven. In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op het faciliteren van initiatieven gedurende de transitiefase. In dit hoofdstuk wordt omschreven hoe een ontwikkeling kan worden ingepast in het omgevingsplan. De keuze tussen het opstellen van een wijziging van het omgevingsplan of het opstellen van een BOPA heeft hiervoor al plaatsgevonden en is niet meegenomen in dit handboek.

8.2. Wijziging omgevingsplan voor initiatieven

Als een wijziging van het omgevingsplan nodig is voor initiatieven (incl. gebiedsontwikkelingen) wordt in eerste instantie ingezet op het inrichten van een specifiek hoofdstuk in het omgevingsplan voor het faciliteren van dat initiatief. Dat betreft hoofdstuk 21 gebiedsontwikkeling. Per initiatief wordt in overleg met de initiatiefnemers bezien welke activiteiten in het omgevingsplan moeten worden opgenomen om het initiatief te faciliteren. Vervolgens wordt per activiteit bezien of deze al in de basisregeling is opgenomen. Als dat het geval is wordt bezien of die regeling volstaat. Pas als van die regeling moet worden afgeweken wordt dat in hoofdstuk 21 gedaan (in afwijking van, of in aanvulling op). Als dat niet het geval is wordt voor de activiteit een regeling uitgewerkt. Hoofdstuk 21 zal starten met een algemene afdeling. Vervolgens wordt per initiatief een afdeling opgenomen waarin het resultaat van de hiervoor beschreven werkzaamheden wordt verwerkt.

8.2 Basisregelset is leidend

Het uitgangspunt voor gebiedsontwikkelingen in het omgevingsplan is dat de regels voor deze ontwikkelingen zoveel mogelijk moeten aansluiten bij de basisregelset zoals opgenomen in hoofdstuk 4 tot en met 20 van het omgevingsplan. Hierbij is het volgende afwegingskader van toepassing.

Is er al een regel voor opgenomen in de basisregelset?

Zo ja, waarop is deze van toepassing? (zie tabel)

Annotatie	Toepassing	Actie
Ambtsgebied breed	Deze regel is van toepassing op de ontwikkeling.	Indien er afgeweken wordt dan benoemen: <ul style="list-style-type: none">- In afwijking van artikel X.....- In aanvulling op artikel X.....
Gebiedstype	Indien de ontwikkeling aansluit bij een gebiedstype (nog niet alle gebiedstypen zijn gevuld) dan:	1. Annotatiegebied van het gebiedstype uitbreiden met het ontwikkelgebied. (overweging nadeel volgorde-lijkheid en ook locatiespecifiek alsnog wijzigen per locatie)

		<p>2. Gehele regel kopiëren en nieuw gebiedstype voor de ontwikkeling aanmaken. Bijvoorbeeld gebiedstype woongebied- Wetterwille</p> <p>3. Overkoepelend een gebiedstype opnemen in hoofdstuk 21. Bijvoorbeeld gebiedstype transitiegebied naar wonen</p>
Specifieke locatie	Regels welke voor een specifieke locatie van toepassing is. Bijvoorbeeld locatie voor werklocatie groen.	De regel kopiëren vanuit de basisset en passend maken op de ontwikkeling. De locatie specifiek benoemen, en nieuwe geo aanmaken bijvoorbeeld 'groen - wetterwille'
Puntlocatie	Enkele regels in de basisset staan gereed, maar zijn nog niet gekoppeld aan een gebied, maar wel aan een puntlocatie.	De regel kopiëren vanuit de basisset en passend maken op de ontwikkeling. Geo van toepassing maken op het ontwikkelgebied, bijvoorbeeld 'groen - wetterwille'.

8.3 Ontwikkeling specifieke locaties

Indien er voor de ontwikkeling in Hoofdstuk 21 specifieke locaties worden benoemd of van toepassing worden verklaard moet dit duidelijk worden in de regel en/ of de gebiedsannotatie.

Voorbeelden zijn bijvoorbeeld:

Basisregelset	Gebiedsontwikkeling (HS 21)
Maximale goothoogte	Maximale goothoogte - Wetterwille
Bouwvlak	Bouwvlak - Wetterwille
Locatie water	Locatie water - Wetterwille

8.4 Opbouw hoofdstuk 21

Hoofdstuk 21 Gebiedsontwikkeling

Afdeling 21.1 Transformatiegebied – aanwijzingen

Paragraaf 21.1.1 Algemeen

Artikel 21.1 Toepassingsbereik

Deze afdeling gaat over de volgende gebruiksactiviteiten met gebruiksruimte:

- a. agrarische activiteiten;
- b. bedrijfsactiviteiten;
- c. etc..

Paragraaf 21.1.2 Transformatiegebied – X

Artikel 21.2 Aanwijzing

1. Er is een gebiedstype Transformatiegebied – x

2. Het gebiedstype Transformatiegebied – x is van toepassing op gebied x en bevat de volgende locaties:

- a. x
- b. x ...

Artikel 21.3 Normadressaat

Aan de afdelingen 21.1 en 21.2 wordt voldaan door degene die de activiteit verricht, tenzij anders is bepaald. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over de activiteit.

Artikel 21.4 Voorrangsbepaling

De regels in deze afdeling en afdeling 21.2 gaan voor op de bestemmingsplannen, inpassingsplannen, wijzigingsplannen, uitwerkingsplannen, beheersverordeningen, exploitatieplannen en voorbereidingsbesluiten die onderdeel zijn van het tijdelijk deel van het omgevingsplan, tenzij expliciet anders in deze afdelingen is bepaald.

Artikel 21.5 Relatie tot hoofdstuk 22 (Bruidsschat)

De artikelen uit hoofdstuk 22 zijn van overeenkomstige toepassing binnen Transformatiegebied - x , tenzij:

- a. de artikelen in strijd zijn met de artikelen in deze afdeling; of
- b. in deze afdeling anders is bepaald.

Artikel 21.6 Doelen

Binnen het gebiedstype Transformatiegebied - x gelden de volgende doelen:

- a. het ontwikkelen en beschermen van een goed woon-, werk- en leefklimaat; en
- b. het beschermen van de gezondheid.

Artikel 21.x Insluiten activiteiten met gebruiksruimte

Met het oog op de doelen, bedoeld in artikel 21.6, worden binnen Transformatiegebied - x, voor zover het gaat om de activiteiten met gebruiksruimte als bedoeld in artikel 21.1, alleen de volgende activiteiten verricht:

- a. woonactiviteiten
- b. bedrijfsactiviteiten
- c. etc.

Artikel 21.x (specifieke) activiteiten

1. Met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties worden x-activiteiten uitsluitend verricht binnen locatie x- transformatiegebied.

2. Bij het verrichten van x-activiteiten wordt voldaan aan:

- a. subparagraaf x
- b. etc.

Afdeling 21.2 Transformatiegebied – activiteiten

Paragraaf 21.2.x (specifieke) activiteiten

Artikel 21.x Toepassingsbereik

Deze paragraaf gaat over het [activiteit].

Artikel 21.x Oogmerken

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op:

a. etc.

Artikel 21.x Specifieke zorgplicht [waar nodig]

De zorgplicht, bedoeld in artikel 5.4, houdt voor het [activiteit] [in ieder geval] in dat:

a. etc.

Artikel 21.x Algemene regel

Met het oog op het [oogmerk] wordt ...

Of

De [activiteit] wordt ...

Artikel 21.x Aanwijzing vergunningplichtige gevallen [waar nodig³]

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning [activiteit].

2. Het verbod geldt niet voor:

a. etc.

Artikel 21.x Bijzondere aanvraagvereisten

Bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor [activiteit] worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

a. etc.

Artikel 21.x Beoordelingsregel omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het [activiteit] wordt alleen/in ieder geval geweigerd/verleend als:

a. etc.

Artikel 21.x Meldplicht [als nodig; niveau minder zwaar dan vergunningplicht]

1. Het is verboden [activiteit] zonder dit ten minste [aantal] weken voor het begin ervan te melden.

2. Het verbod geldt niet:

a. etc.

3. Een melding bevat:

a. etc.

Artikel 21.x Informatieplicht [als nodig; niveau minder zwaar dan meldplicht]

1. Ten minste [aantal] weken voor het begin van een activiteit als bedoeld in artikel [x] worden aan het bevoegd gezag de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

a. etc.

2. Dit artikel is niet van toepassing als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in artikel [x].

³ Als dit artikel wordt opgenomen worden ook automatisch de volgende twee artikelen opgenomen (aanvraagvereisten en beoordelingsregels)

Bijlage 1. Structuur regels omgevingsplan Smallingerland

1	Algemene bepalingen
2	Doelen
3	Programma's
4	Aanwijzingen in de fysieke leefomgeving
5	Activiteiten
6	Gebruiksactiviteiten
7	Bouwactiviteiten
8	Monumentenactiviteiten
9	Aanlegactiviteiten
10	Kapactiviteiten
11	Sloopactiviteiten
12	Milieuaspecten van activiteiten
13	Activiteiten op of bij gemeentelijke wegen
14	Overige activiteiten
15	Beheer en onderhoud
16	Financiële bepalingen
17	Procedureregels
18	Handhaving
19	Monitoring en informatie
20	Overgangsrecht
21	Gebiedsontwikkeling
22	Bruidsschat
23	Slotbepalingen

Bijlage 2. Opbouw van de regels

Paragraaf 5.x.x

Artikel 5.x Toepassingsbereik

Deze paragraaf gaat over het [activiteit].

Artikel 5.x Oogmerken

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op:

a. etc.

Artikel 5.x Specifieke zorgplicht [waar nodig]

De zorgplicht, bedoeld in artikel 5.4, houdt voor het [activiteit] [in ieder geval] in dat:

a. etc.

Artikel 5.x Algemene regel

Met het oog op het [oogmerk] wordt ...

Of

De [activiteit] wordt ...

Artikel 5.x Aanwijzing vergunningplichtige gevallen [waar nodig⁴]

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning [activiteit].

2. Het verbod geldt niet voor:

a. etc.

Artikel 5.x Bijzondere aanvraagvereisten

Bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor [activiteit] worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

a. etc.

Artikel 5.x Beoordelingsregel omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het [activiteit] wordt alleen/in ieder geval geweigerd/verleend als:

a. etc.

Artikel 5.x Meldplicht [als nodig; niveau minder zwaar dan vergunningplicht]

1. Het is verboden [activiteit] zonder dit ten minste [aantal] weken voor het begin ervan te melden.

2. Het verbod geldt niet:

a. etc.

3. Een melding bevat:

a. etc.

⁴ Als dit artikel wordt opgenomen worden ook automatisch de volgende twee artikelen opgenomen (aanvraagvereisten en beoordelingsregels)

Artikel 5.x Informatieplicht [als nodig; niveau minder zwaar dan meldplicht]

1. Ten minste [aantal] weken voor het begin van een activiteit als bedoeld in artikel [x] worden aan het bevoegd gezag de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
 - a. etc.
2. Dit artikel is niet van toepassing als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in artikel [x].

*We hanteren in het kader van vindbaarheid en uniformiteit zoveel mogelijk deze volgorde van de paragraafopbouw, maar in overleg met de gemeente kan hiervan worden afgeweken.

Bijlage 3. Opzet motivering wijzigingsbesluit omgevingsplan

Hoofdstuk 1: Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een inleiding gegeven op het (deel)omgevingsplan. Hierin wordt ingegaan op de aanleiding van de wijziging, de opzet van het plan, de ligging van het plangebied en de geldende regeling voor het plangebied wordt doorlopen.

Hoofdstuk 2: Wat willen we waar gaan regelen en waarom

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op wat geregeld moet gaan worden en waar dit geregeld moet worden. Hierin wordt een beschrijving gegeven van de voorgenomen ontwikkeling (wijziging) in het plangebied, afgezet tegen de bestaande situatie in het plangebied.

Hoofdstuk 3: Wat moeten we waar regelen en waarom

Dit hoofdstuk sluit aan bij stap 2 uit de handleiding van het VNG. Hierin wordt ingegaan op wat waar geregeld moet worden en waarom. Het gaat hierbij om de zogeheten regelanalyse waarbij, op grond van het beleid en de instructieregels van het rijk en de provincie, wordt nagegaan wat geregeld moet worden. Daarnaast wordt gekeken naar het gemeentelijk beleid en de gemeentelijke verordeningen en tot slot naar de plannen voor het gebied.

Hoofdstuk 4: Hoe gaan we het regelen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op stap 3 uit de handleiding van de VNG. Er wordt kort ingegaan op de regels die voor het plangebied relevant zijn. Voor de uitleg van de regels wordt echter verwezen naar de artikelsgewijze toelichting, waar later in dit document op wordt ingegaan.

Hoofdstuk 5: Milieu- en omgevingsaspecten

In dit hoofdstuk komen de milieu- en omgevingsaspecten aan de orde. Ook kan hier worden ingegaan op de milieueffectrapportage als hier sprake van is. Daarnaast wordt aandacht besteed aan een aantal sectorale aspecten die relevant zijn voor de beoogde ontwikkeling.

Hoofdstuk 6: Kostenverhaal

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het kostenverhaal en de doorwerking daarvan in anterieure overeenkomsten en in de regels voor het plangebied.

Hoofdstuk 7: Evaluatie

Indien wenselijk wordt in dit hoofdstuk aangegeven op welke wijze door de gemeente in de gaten wordt gehouden of het proces op het juist spoor zit en of de randvoorwaarden voor verdere uitwerking nog voldoende actueel zijn.

Hoofdstuk 8: Participatie en ketenpartners

In dit hoofdstuk wordt de maatschappelijke haalbaarheid aangetoond. Ook wordt besproken om welke adviezen is verzocht en welke ketenpartners zijn geconsulteerd. Tot slot worden de resultaten van participatie met de bewoners en gebruikers van het plangebied en de omliggende gebieden beschreven.

Hoofdstuk 9: Overgangsrecht en inwerkingtreding

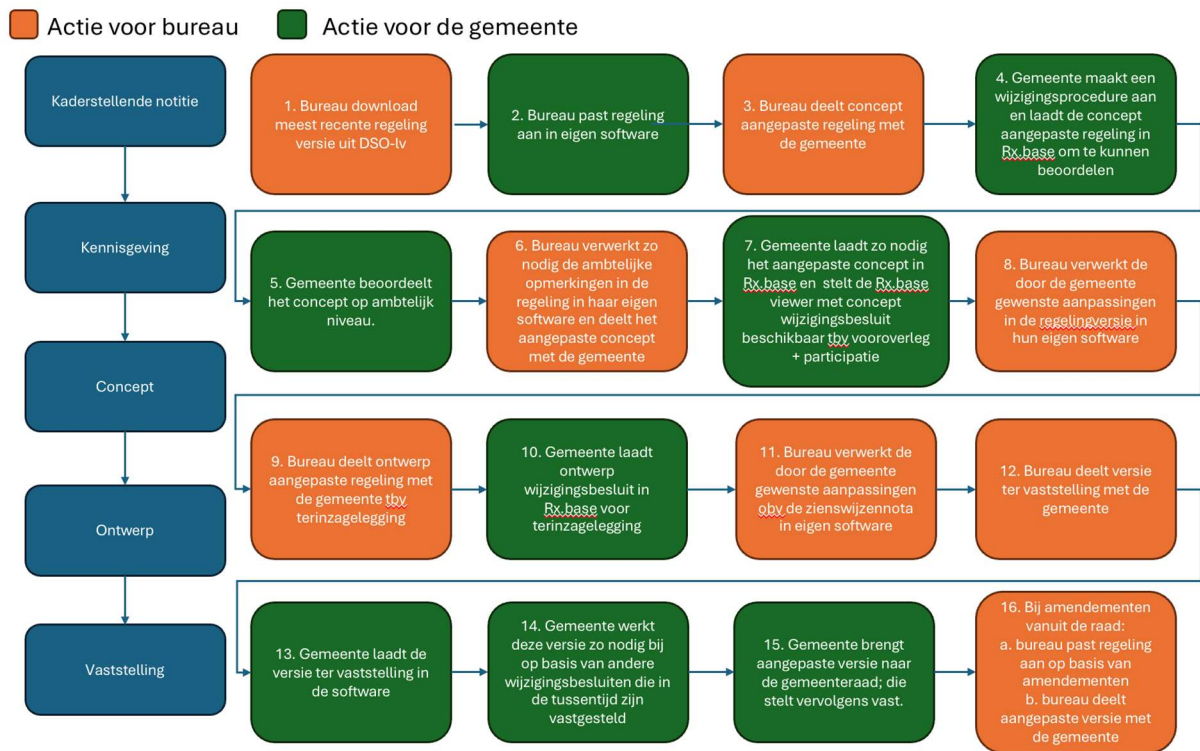
Tot slot wordt in dit hoofdstuk, indien noodzakelijk, ingegaan op de rechten en plichten van de bestaande functies die zich mogelijk nog in het plangebied bevinden.

Bijlage 4. Werkstappen omgevingsplan

Wanneer de gemeente besluit om het omgevingsplan te gaan wijzigen, start het proces om te komen tot die wijziging. Dit proces bestaat uit verschillende stappen. Daarbij is allereerst van belang dat een wijziging van het omgevingsplan verschillende stadia doorloopt. Die stadia zijn in de tabel hieronder uiteengezet.

Fase	Toelichting
Concept	Voorafgaand aan iedere wijziging van het omgevingsplan wordt een kaderstellende notitie opgesteld met hierin de belangrijke uitgangspunten van de voorgenomen wijziging. Na het opstellen en indien gewenst vaststellen van de notitie wordt de kennisgeving o.g.v. artikel 16.29 van de Omgevingswet gedaan. Vervolgens wordt een eerste concept opgesteld. Dat concept wordt afgestemd met de vooroverlegpartners (provincie, waterschap, netbeheerders, etc.). Over dit concept kan participatie plaatsvinden.
Ontwerp	Na behandeling verwerken van eventuele opmerkingen op het concept start de ontwerp-fase. Het ontwerp wijzigingsbesluit wordt aangeboden aan het college. Na behandeling in het college wordt het ontwerp wijzigingsbesluit met bijbehorende motivering en onderzoeken zes weken ter inzage gelegd via het DSO. Een ieder kan gedurende die termijn zienswijzen indienen.
Vaststelling	De zienswijzen worden verwerkt in een nota van zienswijzen. Het raadsvoorstel wordt via het college aangeboden aan de gemeenteraad.
Inwerkingtreding	De wijziging van het omgevingsplan treedt in werking met ingang van de dag waarop vier weken zijn verstreken sinds de dag waarop het besluit bekend is gemaakt, tenzij in het wijzigingsbesluit een later moment is bepaald. Een verzoek om een voorlopige voorziening heeft niet automatisch schorsende werking.
Onherroepelijk	Tegen het besluit tot vaststelling van een omgevingsplan of het wijzigen van een omgevingsplan kan rechtstreeks beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in eerste en enige aanleg. Na behandeling van het beroep wordt het wijzigingsbesluit onherroepelijk.

Zodra de gemeente, op basis van een aanvraag of op basis van informeel vooroverleg, besluit om het omgevingsplan te wijzigen, zal er een aantal stappen doorlopen moeten worden om de wijziging van het omgevingsplan door de bovengenoemde stadia heen te leiden. Deze stappen zijn onder te verdelen in acties voor het externe bureau die de inhoudelijke regels voor de wijziging schrijft en acties voor de gemeente. Deze stappen worden op de afbeelding hieronder weergegeven.

Onderdeel van de rol van de gemeente in dit proces is om het wijzigingsbesluit voor de vaststelling af te stemmen op wijzigingsbesluiten die na stap 1 zijn vastgesteld door de gemeenteraad en op wijzigingsbesluiten die gelijktijdig met het wijzigingsbesluit in kwestie worden vastgesteld. Alle wijzigingsbesluiten zien immers op hetzelfde omgevingsplan en daarom is het op elkaar afstemmen ervan van wezenlijk belang.

Het bovenstaande schema gaat ervan uit dat de plan-plan-koppeling al in werking is en gebruikt kan worden voor de uitwisseling van versies van het omgevingsplan tussen verschillende softwarepakketten. Op het moment van schrijven van dit handboek is deze plan-plan-koppeling echter nog niet beschikbaar. Hierdoor is het voorlopig noodzakelijk dat bureaus in de software van de gemeente werken aan een bepaald wijzigingsbesluit. Bureaus die hetzelfde softwarepakket hebben als de gemeente (Rx.base) kunnen in deze software worden toegevoegd als ‘vertrouwde organisatie’ en kunnen op die manier via hun eigen software-omgeving toegang verkrijgen tot de benodigde wijzigingsprocedure.

Bijlage 5. Delegatiebesluit

Drachten | Smallingerland

RAADSBESLUIT

Onderwerp:

Delegatie wijziging- en uitwerkingsbevoegdheden "tijdelijk omgevingsplan"

De raad van de gemeente Smallingerland,

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders;

Gelet op het bepaalde in artikel 156 van de Gemeentewet;

Gelet op het bepaalde in artikel 2.8 en 4.14, vijfde lid Omgevingswet;

Gelet op afdeling 10.1.2. Algemene wet bestuursrecht;

Gelet op het besluit van de raad met betrekking tot het adviesrecht gemeenteraad onder de Omgevingswet van 8 september 2020

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders;

Overwegende dat,

- voor zover de gemeenteraad bevoegd is een omgevingsplan vast te stellen dan wel te wijzigen, de gemeenteraad in de huidige bestemmingsplannen de bevoegdheid heeft toevertrouwd aan het college om op verschillende onderwerpen en locaties het bestemmingsplan te wijzigen c.q. uit te werken;
- deze wijzigings- en uitwerkingsbevoegdheden niet meer onder de Omgevingswet bestaan;
- de omgevingsplanactiviteiten die passen binnen de oorspronkelijke wijzigings- en uitwerkingsbevoegdheden onder de Omgevingswet mogelijk te maken via:
 - o een omgevingsplan, waarbij besluitvorming aan het college is gedelegeerd; of
 - o een omgevingsvergunning (zonder adviesrecht van de raad).
- de raad op grond van het besluit van de raad van 8 september 2020 adviesrecht heeft op alle aanvragen die vallen binnen het plangebied van het bestemmingsplan Buitengebied 2013, behoudens die aanvragen die passen binnen de Nota van Uitgangspunten bestemmingsplan Buitengebied van 1 november 2011.

Besluit:

1. Delegeer, vanaf het moment van de inwerkingtreding van de Omgevingswet, alle uitwerkings- en wijzigingsbevoegdheden in het (tijdelijke) omgevingsplan van Smalingerland aan het college van B&W;
2. Het raadsbesluit: "adviesrecht gemeenteraad onder Omgevingswet" d.d. 8 september 2020 onder punt 1 te wijzigen in:
 1. *Projecten buiten de bebouwde kom waarbij de grens wordt bepaald door bestemmingsplan Buitengebied 2013, waarbij uitgezonderd zijn die aanvragen welke passen binnen de wijzigingsbevoegdheden zoals die zijn opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied 2013;*
3. De besluiten onder punt 1 en 2 van kracht blijven voor zover een "tijdelijke omgevingsplan" van kracht is.

Aldus vastgesteld door de raad voornoemd
in zijn vergadering van 25 januari 2022

griffier,

voorzitter,

Bijlage 6. Analyse van de regelingen

Betreft document: Notitie analyse regelingen Smalingerland

Project: Omgevingsplan wijziging voor gebied Drachtstercompagnie

Datum: 11 november 2024

Bijlage 7. Activiteitenlijst

Nr.	H4	Par.	Activiteit
	4.14	9.2	Grafkelder aanbrengen
	4.15	9.3	Grafbedekking aanbrengen, in stand houden en verwijderen
	4.16	9.4	Graf, urnengraf en urnennis ruimen
	4.21	6.1.1	Woonruimte wijzigen
	4.22	6.1.2	Woonruimte gebruiken
	4.37	NTB	
1			Grond en baggerspecie toepassen
2			Nazorg verrichten na saneren van de bodem
3			Kleinschalig graven in de bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde
4			Activiteiten op een locatie met historische bodemverontreiniging zonder onaanvaardbaar risico
5			het aanleggen en gebruiken van een gesloten bodemenergiesysteem
6			Bodem bewerken in openbaar toegankelijk gebied
7	4.3	7.2	Hoofdgebouw bouwen
8	4.5	7.4	Dakkapel bouwen
9	4.8	7.7	Dakopbouw bouwen
10	4.9	7.8	Dakterras bouwen
11	4.4	7.3	Bijbehorend bouwwerk bouwen
12			Recreatief nachtverblijf bouwen
13			Ondergronds bouwwerk bouwen
14	4.11	7.10	Zonnepaneel of zonnecollector bouwen
15			Sport- of speeltoestel bouwen
16	4.6	7.5	Erf- en perceelafscheiding bouwen
17	4.7	7.6	Kozijn- en gevelwijziging bouwen

18	4.10	7.9	Ondergeschikt bouwdeel bouwen
19			Overig gebouw bouwen
20	4.13	7.12	Overig bouwwerk geen gebouw zijnde bouwen
21			In stand houden van gebouwen
22			Activiteiten in, bij, of aan een gemeentelijk monument
23			activiteiten in of op een archeologisch monument of binnen een gebied met archeologische verwachtingen
24	4.27	6.1.5	Reclame plaatsen
25	4.36	6.1.13	Opbreken en graven in openbaar toegankelijk gebied
26	4.31	6.17	Activiteiten in belemmeringenengebied leidingen
27	4.35	6.1.10	Opslag van voer- en vaartuigen, mest, afvalstoffen en dergelijke
28	4.32	13.1	Objecten op openbaar water plaatsen
29			Gebouw of terrein met parkeerbehoefte toevoegen en in stand houden
	4.30	13.4	Parkeerexcessen
30			Beton uitwassen
31			het exploiteren van recreatieve visvijvers
32			het ontwikkelen en afdrukken van fotografisch materiaal
33			Motorvoertuigen wassen
34			het leiden van afvalwater door een olieafscheider in een zettingsgevoelig gebied
35			Niet-industrieel voedsel bereiden
36			het exploiteren van een voedingsmiddelenbedrijf
37			het slachten van dieren, het bewerken van dierlijke bijproducten en het uitsnijden van vlees, vis of organen
38			het opwekken van elektriciteit met een windturbine
39			het in werking hebben van een acculader
40			het bieden van parkeergelegenheid in een parkeergarage
41			Gelegenheid bieden voor het beoefenen van sport in de buitenlucht
42			Vaste mest opslaan

43			Drijfmest, digestaat en dunne fractie opslaan
44			Kuilvoer en vaste bijvoedermiddelen opslaan
45			Landbouwhuisdieren, andere zoogdieren en vogels fokken, houden en trainen
46			Carbid schieten
47			Kappen van beschermde bomen en houtopstanden
48			Afvloeiend hemelwater of grondwater bij ontwatering lozen
49			Grondwater lozen bij sanering
50			Huishoudelijk afvalwater lozen
51			Koelwater lozen
52			Afvalwater lozen bij onderhoudswerkzaamheden aan bouwwerken
53			Afvalwater lozen bij opslaan en overslaan van goederen
54			Afvalwater lozen vanuit gemeentelijke voorzieningen voor inzameling en transport van afvalwater
55			Afvalwater lozen bij schoonmaken van drinkwaterleidingen
56			Afvalwater lozen bij calamiteitenoefeningen
57			Afvalwater lozen bij telen, kweken, spoelen en sorteren van gewassen
58			Afvalwater lozen bij maken van betonmortel
59			Bed and breakfast verzorgen
60	4.23	6.1.3	Beroep of bedrijf aan huis uitoefenen
	4.24	6.1.4	Bêd en brochje verzorgen
61			Geluidveroorzakende activiteit verrichten - rustige woonwijk I
62			Geluidveroorzakende activiteit verrichten - detailhandelsactiviteiten
63			Geluidveroorzakende activiteit verrichten - bedrijventerrein
64			Geluidveroorzakende activiteit verrichten - gemengd woongebied
65			Geluidveroorzakende activiteit verrichten - agrarisch gebied
66			Geluid door wegen of spoorwegen
67			Geluidgevoelig gebouw toevoegen

68			Geluidgevoelig gebouw toevoegen binnen een geluidaandachtsgebied
69			Zeer kwetsbaar gebouw of zeer kwetsbare locatie toevoegen
70			Kwetsbaar gebouw of kwetsbare locatie toevoegen
71			Beperkt kwetsbaar gebouw of beperkt kwetsbare locatie toevoegen
72			Risicovolle activiteit verrichten - categorie I
73			Milieuzonering - geluid
74			Milieuzonering - geluid
75			Geur verooraken door agrarische activiteiten - algemeen
76			Geur veroorzaken door het houden van landbouwhuisdieren met emissiefactor
77			Bedrijfsactiviteit verrichten (kaart)
78			Detailhandelsactiviteit verrichten (vergunningplicht)
79			Detailhandelsactiviteit verrichten (algemene regels)
80			Opslaan, herverpakken en verkopen van vuurwerk – bedrijventerrein
81			Opslaan, herverpakken en verkopen van vuurwerk – categorie II (woongebied)
82			Dienstverleningsactiviteit verrichten
83			Horeca-activiteit verrichten
84			Maatschappelijke activiteit verrichten (meldplicht)
85			Maatschappelijke activiteit verrichten (vergunningplicht)
86			Woonactiviteit verrichten
87			het toevoegen van een bodemgevoelig gebouw op een bodemgevoelige locatie
88			het verrichten van activiteiten waarop de paragrafen 5.2.1 en 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving van toepassing (bodemonderzoek)
89			Objecten plaatsen in openbaar toegankelijk gebied
90	4.29	13.2	Weg aanleggen, opbreken en veranderen
91	4.28	13.3	Uitrit aanleggen
92			Terras aanbrengen
93			Standplaats innemen

94			Voorwerpen en stoffen opslaan
95			Openen of afdekken straatkolken en dergelijke
96			het aanleggen, onderhouden en verwijderen van kabels en leidingen
97	4.33	6.1.8	Ligplaats innemen met een vaartuig
98	4.34	6.1.9	Ligplaats innemen met een woonschip
99			Activiteiten verrichten bij een waterstaatwerk
100			Door een groenvoorziening of binnen natuur- of recreatiegebieden rijden
101	4.1.6		Ac in openbaar toegankelijk gebied